

CENTRAL STATISTICAL BUREAU OF LATVIA

Dissemination policy

(v.2014. 1 – 29.05.2014)

2014

Contents

1. PREFACE (NOT TRANSLATED)	3
2. BASIC ELEMENTS OF DISSEMINATION (NOT TRANSLATED)	4
2.1. DISSEMINATION CALENDARS (NOT TRANSLATED).....	4
2.1.1. <i>Advance release calendar of database (not translated)</i>	4
2.1.2. <i>Press release calendar (not translated)</i>	4
2.1.3. <i>Publications calendar (not translated)</i>	4
2.2. CHANGES OF DATA RELEASED (NOT TRANSLATED)	4
2.2.1. <i>Routine data revision (not translated)</i>	5
2.2.2. <i>Exceptional data revision and correction of mistakes (not translated)</i>	5
2.3. ENSURING CONFIDENTIALITY (NOT TRANSLATED).....	5
2.3.1. <i>Ensuring confidentiality of statistical information (not translated)</i>	5
2.3.2. <i>Confidentiality before official publication date (not translated)</i>	6
2.4. IMPROVEMENT OF PRODUCTS AND SERVICES (NOT TRANSLATED)	6
2.5. PAID AND FREE SERVICES (NOT TRANSLATED)	6
3. CSB PRODUCTS AND SERVICES AVAILABLE TO DATA USERS	6
3.1. HOMEPAGE	6
3.2. DATABASES.....	7
3.2.1. <i>Breakdown of Themes</i>	8
3.2.2. <i>Metadata</i>	8
3.3. STATISTICAL PUBLICATION.....	9
3.3.1. <i>Infographics</i>	9
3.4. INFORMATION CENTRE.....	9
3.5. CONSULTATIONS AND PREPARATION OF CUSTOMISED INFORMATION	10
4. COMMUNICATION WITH DATA USERS (NOT TRANSLATED)	10
4.1. SOCIAL NETWORKS (NOT TRANSLATED).....	10
4.2. PROVIDING ANSWERS TO USERS` QUESTIONS (NOT TRANSLATED).....	10
4.3. SEMINARS AND CONFERENCES (NOT TRANSLATED).....	11
4.4. FEEDBACK (NOT TRANSLATED)	11
4.4.1. <i>User satisfaction survey (not translated)</i>	11
4.4.2. <i>Satisfaction with provided services (not translated)</i>	11
4.4.3. <i>Acquiring opinion during seminars (not translated)</i>	12
4.4.4. <i>Acquiring opinion on particular products (not translated)</i>	12
4.4.5. <i>Indirect methods (not translated)</i>	12
5. COOPERATION WITH MASS MEDIA (NOT TRANSLATED)	12
5.1. PREPARING OF NEWS RELEASES (NOT TRANSLATED)	12
5.2. PRESS CONFERENCES (NOT TRANSLATED)	12
5.3. ANALYSES OF PUBLICATIONS.....	13
5.4. QUESTIONS OF JOURNALISTS (NOT TRANSLATED).....	13
6. ANONYMIZED INDIVIDUAL DATA (NOT TRANSLATED)	13
6.1. PUBLISHED STATISTICAL SURVEYS (NOT TRANSLATED)	13
6.2. CONFIDENTIAL DATA FOR SCIENTIFIC ACTIVITIES (NOT TRANSLATED)	13
ANNEX 1 (NOT TRANSLATED)	15
THE MOST IMPORTANT DISSEMINATION ACTIVITIES IN 2014 (NOT TRANSLATED)	15

1. Preface (not translated)

Atbilstoši valsts statistikas uzdevumiem LR Centrālā statistikas pārvalde (CSP):

- veido vienotu, uz starptautiski atzītiem metodoloģijas principiem pamatotu statistisko informāciju par sabiedrībā notiekošajiem ekonomiskajiem, demogrāfiskajiem un sociālajiem procesiem;
- apkopo un analizē savāktu statistisko informāciju;
- publicē šo informāciju, darot to pieejamu visai sabiedrībai;
- sniedz Saeimai, valsts institūcijām un plašākai sabiedrībai statistisko informāciju, kas nepieciešama lēmumu pieņemšanai, kā arī pētījumu un domu apmaiņas veicināšanai.

Izplatīšanas politika attiecas uz visu CSP veidoto statistiku, un tai ir saistoši Valsts statistikas likumā noteiktie objektivitātes, ticamības, lietderības, efektivitātes un statistiskās konfidencialitātes un atklātības principi. Valsts statistiskā informācija ir objektīva un neatkarīga no politiskajiem procesiem un interešu grupām.

Statistikas izplatīšanas politika nosaka statistisko datu izplatīšanas vispārīgos principus, datu lietotājiem pieejamos CSP produktus un pakalpojumus, komunikāciju ar datu lietotājiem, sadarbību ar medijiem, individuālo datu pieejamību zinātniskiem un mācību mērķiem, kā arī atīstības pasākumus 2014. gadā.

Datu izplatīšanas politika ir veidota, ievērojot šādus principus:

- **Neitralitāte un objektivitāte**

Statistiskie dati, analīze un citi materiāli tiek sagatavoti un publicēti, balstoties tikai uz secinājumiem, kas izriet no statistikas datiem, un nesatur politiskās vai ekonomiskās intereses.

Visi statistiskie dati tiek publicēti iepriekš noteiktā laikā un par to tiek informēta sabiedrība. Piekļuve statistiskiem datiem pirms oficiālā publicēšanas laika tiek nodrošināta ierobežotam amatpersonu skaitam, lai nodrošinātu tām laiku datu analīzei, izpratnei un viedokļa sagatavošanai, un pirms šādas informācijas nodrošināšanas CSP izvērtē nepieciešamību un sabiedrības ieguvumu, kā arī noslēdz līgumu par datu konfidencialitātes ievērošanu. Informācija par privilīģētu pieeju statistikas datiem ir publiskota CSP mājaslapā. (sadaļa Par mums/citi materiāli/Privilīģētā pieeja statistiskajai informācijai).

- **Statistikas atbilstība lietotāju vajadzībām**

Lai nodrošinātu statistikas datu izplatīšanu atbilstoši lietotāju vajadzībām, tiek organizētas lietotāju aptaujas un tikšanās ar datu lietotājiem. Statistiskās informācijas pieprasījumu analīze tiek izmantota, lai izvērtētu nepieciešamību paplašināt statistikas datubāzēs publicējamo rādītāju loku.

- **Statistikas datu pieejamība**

CSP apkopotie statistikas dati tiek publicēti CSP mājaslapā un ir pieejami visai sabiedrībai. Lai veicinātu statistikas datu atpazīstamību, tiek sagatavotas arī papīra publikācijas, infografikas, animācijas un citi produkti par sabiedrībai aktuālām tēmām. Visu publikāciju elektroniskās versijas ir pieejamas CSP mājaslapā un ir lejupielādējamas bez maksas.

Papildus statistikas datiem tiek publicēti arī metadati, kas ļauj pareizi saprast datus. Tie tiek regulāri pārskatīti un atjaunoti. Statistisko datu publicēšana bez metodoloģiskās informācijas nodrošināšanas nav pieļaujama.

- **Precizitāte un uzticamība**

Publicētie statistikas dati ir precīzi un ticami. Tiklīdz tiek atklātas kļūdas iepriekš publicētajos datos, CSP veic labojumus un par to informē sabiedrību.

Statistiskās informācijas kļūdainas vai apzināti nepareizas izmantošanas gadījumos CSP veic nepieciešamos atbildes pasākumus. Gadījumā, ja kļūdaina vai tendencioza statistisko datu izmantošana var radīt draudus CSP tēlam, CSP ir pienākums uz to reaģēt.

- **Konfidencialitātes nodrošināšana un sabiedrības vajadzības**

Pirms statistiskās informācijas publicēšanas tiek veikti pasākumi, lai nodrošinātu respondentu sniegtās individuālās informācijas aizsardzību. Datus, kuri var radīt apdraudējumu privātamam, ir aizliegts publicēt vai izpaust jebkādā citā veidā.

Tiek nodrošināta anonimizētas individuālās statistiskās informācijas izmantošana zinātniskiem mērķiem, informācijas izmantošanas pieprasījumi tiek izvērtēti, lai izslēgtu nepamatotus datus pieprasījumus un informācijas izmantošanu neatbilstošiem mērķiem. Individuālo statistikas datu sagatavošanas, nodošanas un uzraudzības procesā tiek nodrošināta respondentu individuālās informācijas aizsardzība, piemērojot atbilstošas datu izpaušanas kontroles metodes.

2. Basic elements of dissemination (not translated)

2.1. Dissemination Calendars (not translated)

Saskaņā ar LR Ministru kabineta apstiprināto Valsts statistiskās informācijas programmu Statistikas metodoloģijas un organizācijas daļa, sadarbojoties ar CSP struktūrvienībām, izstrādā CSP ikgadējo darba plānu, ko apstiprina CSP priekšiece.

Pēc darba plānā noteiktajiem datu izplatīšanas nosacījumiem tiek veidots datubāzes datu publicēšanas kalendārs, preses ziņojumu kalendārs un statistisko publikāciju kalendārs.

Darba plāna sagatavošanas kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „2.2.1. CSP darba plāna sagatavošana”. Jebkuras izmaiņas datubāzes datu publicēšanas kalendārā, preses nojumumu un publikāciju kalendāros veic, mainot darba plānu, saskaņā ar CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „2.2.2. Izmaiņas CSP darba plānā noteikto”.

2.1.1. Advance release calendar of database (not translated)

Datubāzes datu publicēšanas kalendārs ietver informāciju par plānoto datu publicēšanas datumu un datu periodiskumu. Janvārī kalendārs tiek atjaunots un papildināts, pamatojoties uz CSP darba plānā esošo informāciju par kārtējo gadu. Sākot ar oktobri, Izdevniecības daļa sadarbībā ar atbildīgajām daļām papildina kalendāru ar informāciju par nākamā gada pirmajiem trīs mēnešiem.

2.1.2. Press release calendar (not translated)

CSP preses ziņojumu kalendārā ietilpst CSP plānotie ziņojumi par statistikas datiem un apsekojumu rezultātiem. Preses ziņojumu kalendāru sagatavo CSP sabiedrisko attiecību speciālists. Preses ziņojumu kalendārs tiek sagatavots vienam kalendārajam gadam, un decembra beigās nākamā gada preses ziņojumu kalendārs ir pieejams CSP mājaslapā www.csb.gov.lv (labajā pusē, sadaļā „Kalendārs”). Papildus to drukā arī galda kalendāra veidā lietošanai CSP darbiniekiem un sadarbības partneriem.

Lai nodrošinātu plānoto CSP preses ziņojumu publicēšanas nepārtrauktību, oktobrī publicē nākamā gada janvārī plānotos, novembrī – nākamā gada februārī plānotos un decembra sākumā – nākamā gada martā plānotos preses ziņojumus.

Papildus tiek plānota un izplatīta informācija medijiem par CSP darbības aktualitātēm, kā arī atzīmējamās un svētku dienas (piemēram, 8. marts, Jāņi utt.) ilustrējoša statistika.

2.1.3. Publications calendar (not translated)

Publikāciju kalendārs tiek sagatavots pēc struktūrvienību priekšlikumiem, un to apstiprina CSP Redakcionālā padome. Darba procesa kontrolei tiek sagatavots iekšējais un ārējais dokuments. Tie ietver:

- iekšējais dokuments – CSP Statistisko izdevumu sagatavošanas un publicēšanas kalendārais plāns ietver informāciju par publikācijas iesniegšanas datumu redaktoram, tulkam, Redakcionālajai padomei, Izdevniecības daļai, Poligrāfijas daļai, kā arī izdošanas termiņu;
- ārējais dokuments – ietver informāciju par plānoto publikācijas izdošanas mēnesi, kas divas nedēļas pirms publikācijas izdošanas tiek precizēts, norādot konkrētu datumu.

2.2. Changes of data released (not translated)

Iepriekš publicētos datus precizē gadījumos, kad CSP iegūst papildus informāciju no respondentiem vai citiem informācijas avotiem, kā arī gadījumos, ja tiek atklātas kļūdas datus.

2.2.1. Routine data revision (not translated)

CSP revīzijas politika nosaka, ka CSP apkopotie statistikas dati tiek pārskatīti atbilstoši plānotajam revīziju ciklam un grafikam.

Plānveida revīzija ietver:

- Publiskoto augstāka agregācijas līmeņa datu precizēšanu, pievienojot detalizētāka agregācijas līmeņa informāciju.
- Publiskoto datu turpmāku precizēšanu, saņemot papildu vai precizētu informāciju no respondentiem.
- Publiskoto datu turpmākā precizēšanu, saņemot informāciju no administratīvo datu avotiem.
- Publiskoto provizorisko datu precizēšana. Provizoriskie dati tiek publicēti tikai tajās statistikas jomās, kur tas ir nepieciešams, lai garantētu statistikas datu savlaicīgumu. Pēc provizoriskajiem datiem vienmēr tiek publicēti galīgie dati. Datu publicēšanas kalendārā tiek norādīti datumi šo datu publicēšanai datubāzē. Provizoriskajiem datiem datubāzē tiek pievienota zemspītras piezīme „Provizoriski dati”, kas tiek noņemta pēc galīgo datu publicēšanas.
- Publiskoto datu pārskatīšanu, lietojot sezonālās izlīdzināšanas metodi vai mainot bāzes perioda definīciju. Datubāzes tabulās, kurās publicēti sezonāli vai kalendāri izlīdzināti dati, pievienojot informāciju par jauno periodu, tiek pārrēķinātas arī iepriekšējās laikrindas.
- Publiskoto datu pārskatīšana atbilstoši izmaiņām metodoloģijā vai klasifikācijās.

CSP informāciju par revīzijas kārtību publicē katras datu tabulas metadatu sadaļas „Datu aprēķināšana” apakšsadaļā „Datu precizēšana”.

2.2.2. Exceptional data revision and correction of mistakes (not translated)

Neplānotās datu revīzijas veic izņēmuma gadījumos, kad revīzijas apjoms, pēc CSP ekspertu novērtējuma, būtiski ietekmē pārējo statistikas datu kvalitāti.

Kļūdu labošana datubāzē. Ja tiek pamanītas kļūdas vai datu lietotājs ziņo par kļūdām datos, informē atbildīgo struktūrvienības vadītāju, kurš izvērtē kļūdu un pieņem lēmumu par tālāko rīcību datu korekcijai un komunikācijai ar datu lietotājiem.

- Nebūtiskas kļūdas. Kļūdas, kas būtiski neietekmē datu lietošanu un interpretāciju, piemēram, kļūda ieviesusies datu noapaļošanas procesā. Kļūda nekavējoties tiek labota datubāzē, datu lietotāji par to netiek informēti. Drukātajās publikācijās šādas kļūdas netiek labotas.
- Būtiskas kļūdas. Kļūdas, kas būtiski ietekmē datu tālāku lietošanu. Atbildīgā struktūrvienība lemj par kļūdas ietekmi uz statistikas datu kvalitāti un turpmāko rīcību. Datu lietotāji tiek informēti par datu labošanu.

Pamanīto kļūdu labošanas kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.6. Kļūdas publicētajā informācijā”.

2.3. Ensuring Confidentiality (not translated)

Saņemot statistisko informāciju no respondentiem, CSP uzņemas saistības izmantot datus tikai valsts statistikas likumā noteiktajiem mērķiem, kā arī sargāt tos no nesankcionētas piekļūšanas un neatbilstošas izmantošanas. Apņemšanās nodrošināt respondentu sniegtās informācijas konfidencialitāti nav tikai tiesiskas un ētiskas dabas jautājums, no tā ir atkarīga sabiedrības uzticēšanās un statistikas sistēmas funkcionēšana, līdz ar to pirms datu publicēšanas CSP izvērtē individuālās informācijas izpaušanas riskus.

CSP nodrošina kopsavilkuma informācijas konfidencialitāti (neizpaušanu) pirms noteiktā publicēšanas termiņa, tādējādi sniedzot vienlaicīgu pieeju visiem datu lietotājiem.

2.3.1. Ensuring confidentiality of statistical information (not translated)

Statistikās informācijas konfidencialitātes nodrošināšanai ir izstrādāta Konfidencialitātes rokasgrāmata, kurā ir aprakstīti visi ar konfidencialitātes nodrošināšanu saistītie normatīvie akti un procesi.

Konfidencialitātes jautājumu risināšanai ir izveidota Konfidencialitātes padome, kurā ikviens darbinieks var vērsties ar lūgumu rast risinājumu attiecīgajai situācijai vai problēmai.

Datu sagatavošanas procesā par konfidencialitātes nodrošināšanu atbild struktūrvienība, kas ir datu turētāja. Visās publikācijās konfidencialus datus aizstāj ar vienu punktu.

Ja pasūtītājs ir pieprasījis CSP datu sagatavošanu un jau pirms datu apstrādes ir secināms, ka pieprasīti konfidenciali dati, tad Informācijas un komunikācijas daļa informē pasūtītāju par datu konfidencialitāti.

2.3.2. Confidentiality before official publication date (not translated)

Pirms datu oficiālās publicēšanas preses ziņojumā, publikācijā, CSP mājaslapā vai interneta datubāzē visi statistiskie dati ir konfidenciali.

Svarīgākie statistikas dati tiek pirmo reizi oficiāli publicēti preses ziņojumā plkst. 13.00 iepriekš noteiktā datumā saskaņā ar preses ziņojumu kalendāru. Pirms publicēšanas termiņa nedrīkst izpaust datus, raksturot tendences vai izpaust jebkādos secinājumus, kas rodas no tiem.

Vienu stundu pirms oficiālā publicēšanas termiņa datus nosūta to personām, kuras ir privilēģētas saņemt tos pirms noteiktā laika. Ar katru šādu personu tiek slēgts rakstveida līgums.

2.4. Improvement of products and services (not translated)

CSP analizē pieejamo informāciju – pakalpojumu izmantošanas rādītājus un lietotāju atsauksmes – un pastāvīgi pilnveido produktus un pakalpojumus. Svarīgākie veicamie darbi tiek atspoguļoti šī dokumenta pielikumā – attīstības pasākumu plānā. Pirms būtisku izmaiņu veikšanas pakalpojumos vai produktos CSP noskaidro datu lietotāju viedokli par lietotāju vēlmēm.

2.5. Paid and free services (not translated)

CSP savus pakalpojumus, kas saistīti ar oficiālās statistikas nodrošināšanu Valsts statistiskās informācijas programmas ietvaros, sniedz bez maksas.

Par maksu tiek sniegti tikai tie pakalpojumi, kuru veikšanai CSP ir nepieciešams ieguldīt papildu resursus (dažādi uzņēmumu saraksti, izlases, izziņas). Pakalpojuma saņēmējs sedz tikai tās pakalpojuma izmaksas, kuras nav segtas Valsts statistiskās informācijas programmas ietvaros. Speciāli sagatavoto datu izcenojumus nosaka saskaņā ar CSP maksas pakalpojumu cenrādi. Informācija datu lietotājam par speciāli sagatavotu datu iegūšanu, pieejama CSP mājas lapas sadaļā "Dati/Maksas pakalpojumi".

Bez maksas ar speciāli sagatavotiem datiem tiek nodrošināti visi masu mediji, valdības un Saeimas pārstāvji, kā arī ministrijas.

3. CSB products and services available to data users

3.1. Homepage

The CSB homepage is one of the key instruments used for data dissemination purposes. It was developed with an aim to inform the interested parties on issues related to official statistics and provide data users with the required statistical information. The homepage is available in two languages: English and Latvian. Most of statistical information is translated into English.

The homepage has a comprehensive and structured content, which is divided into themes according to the needs of data users.

The section **Data** contains statistical information which is available in different formats depending on the specific needs. The following information is published on the CSB homepage:

- *Calendars*: for press releases and database data. Both calendars are drafted in accordance with the CSB Work Plan.
- *Press releases*: press releases in line with the press release calendar, and ad hoc press releases. The scheduled press releases are published at 13:00, publication time of ad hoc press releases is not fixed.

- *Data*: key indicators and databases. To meet the needs of data users, data are broken down by statistical theme and time dimension (short-term (quarterly and monthly) and annual data). Each statistical theme contains the key indicators, database, metadata, news (press releases), information referring to other related themes, products (inflation calculator).
- *Publications*: publications in paper form can be ordered for charge, but publications in electronic format since 2013 are available free of charge. The Publications section consists of three blocks: Online Bookshop (for ordering printed publications), E-publications (all electronic publications) and publications of the current year (in PDF format). Publications planned for the current year are published on the date specified in the calendar at 13:00.
- *How to obtain information*: Information Centre, reference (certificate), customised data sets, as well as list of sources – links to Latvian and foreign institutions providing statistical information.

Section **Respondents** contains information (forms, contacts) for statistical data providers – individuals and legal entities.

Section **Documents** contains Latvian and European regulatory enactments, regulating the work of the CSB and European Statistical System, as well as classifications, quality guidelines, quality policy and objectives, quality reports, revision policy, survey forms and the procedure for registering forms, as well as the National Programme of Statistical Information for the current year.

Section **About Us** summarises the key information on the CSB performance, goals and tasks. It also presents the organisational structure and history, and contains contact information.

Section **Help** has been created to assist data users in finding information, introduces users to the homepage, and contains the most often searched keywords and frequently asked questions.

Given that the homepage must satisfy the needs of various data users, it complies with the following web accessibility principles: text size increasing or decreasing as needed, colour balance, visibility of links and headings. Thus the homepage is multi-functional, easily accessible, navigable and intuitive.

In order to improve and update the CSB homepage, it is analysed on a monthly basis with *Google Analytics* tool. It provides a number of indicators: number of visitors, length of visit, searched terms, keywords, etc.. For example, on the basis of the searched words and phrases the list of keywords under section **Help** is updated to help users find the required information more conveniently.

3.2. Databases

In accordance with the National Programme of Statistical Information data users are provided with publicly available data which are published under section **Databases**. A respective metadata file is added to each data table (see Paragraph 3.2.2.).

Databases contain tables with statistical data arranged in a logical, transparent, user-friendly format, providing short-term data (monthly and quarterly data), annual data, survey results, as well as historical statistics. Tables offer the longest possible time series, as well as additional information in a form of metadata and footnotes, ensuring data usefulness regardless of the user's previous knowledge. Data are updated in line with the database data release calendar available on the homepage. The latest data (also presented in a press release) are published on the date specified in the calendar of publications at 13:00.

Once a week, the CSB publishes a report on the changes in the database during the previous week, listing the updated or amended, as well as newly-created tables and themes.

Database user instructions are available in a form of examples, showing the data selection process, and explaining options for effective and convenient use of databases (instructions available only in Latvian).

The key data (the most popular and important data) are published in a form of tables under section *Key Indicators*. This section summarises all the available information on a respective theme: reference to database tables, metadata, information on press releases, other specific information on the theme and references to similar content data.

The procedure for supplementing databases with new data is stipulated in the CSB Quality Management Process Scheme 7.3. *CSB Databases*.

3.2.1. Breakdown of Themes

To ensure data accessibility and transparency, information in the databases is divided into 12 themes and a number of sub-themes:

General Statistics: geographical information, natural resources, politics and religion.

Economy and Finances: business tendency, consumer prices, enterprise finances, government finances, Gross Domestic Product, investment, producer prices.

Population and Social Processes: culture, crime and justice, education, employment and unemployment, health care and sport, household budget, labour costs, material deprivation, monetary poverty and income inequality, occupied posts and job vacancies, paid working hours, personal income, population (number and changes, birth and death rate, marriages, divorces, migration), self-perceived health, social security, wages and salaries.

Industry, Construction, Trade and Services: construction, housing, indicators of foreign affiliates, industry, trade and services.

Statistical Business Register: business demography, enterprise groups, number of enterprises.

Transport and Tourism: transport, tourism.

Foreign Trade: detailed data at four and eight-digit level.

Agriculture, Forestry and Fishing: crop production, forestry, fishing, general indicators of agriculture, livestock farming, structure of holdings.

Environment and Energy: energy, energy consumption in households, environmental protection.

Science and Technology: information technologies, innovation, science.

Population Census and Agricultural Census.

Statistics of the 1920s - 1930s: agriculture, economy, industry and trade, population, social processes, transport and communications.

3.2.2. Metadata

Metadata contain definitions and explanatory text inform data users on the meaning of the indicators and terms contained in the respective tables, source of information and data comparability.

Metadata are available:

- searching additional information in a specific data table (each database table has the relevant metadata file);
- under homepage section Metadata where the metadata files are organised both by theme and in alphabetical order;
- under homepage section Key Indicators which contains metadata relevant to the selected theme.

Methodological information is organised in the following levels:

Definition – provide explanation of terms related to the data published in the table. Definitions of all database indicators are also available under section Glossary where definitions are arranged in alphabetical order and the necessary information can be found using the search tool.

Data availability – includes information on data publishing, data frequency, publications issued, classifications and explanatory information on options for acquiring customised data sets.

Data collection – covers information on the survey methods and data sources, target population, sample size, as well as offers respondent forms.

Data calculation – informs data users on the used calculation methods, both in a form of explanatory text and formulae. The explanation may contain both - the used formulae and calculation method. It also provides information on the data adjustments.

Comparability – indicates the period of time for which comparable information is available (also the available internationally comparable information).

Confidentiality – contains information on the confidentiality of information provided by respondents as stipulated by the Statistics Law.

Contact person for methodology – provides contact information of the employee responsible for the respective section.

Metadata last updated – indicates the date of last changes to metadata. This information helps ensuring that metadata are up-to-date, and they are updated at least once a year.

Related themes – contains references to metadata of similar content.

Explanation of symbols – provides information on the symbols used in the data tables.

3.3. Statistical publication

The CSB prepares statistical publications on a regular basis. At the end of each year the Editorial Board decides on the publications to be issued the following year.

The Publishing Section prepares the Catalogue of Statistical Publications, which contains information on the planned publications, and sends it to all customers, public institutions and mass media. The CSB President lists the institutions that are entitled to receive the printed publications free of charge.

Price of printed publications is calculated in accordance with the CSB price list approved by the Cabinet of Ministers.

Electronic versions of all CSB publications are available in the CSB homepage free of charge.

The procedure for preparing and disseminating statistical publications is described in the CSB Quality Management Process Scheme 7.2. *Statistical Publications*.

3.3.1. Infographics

To encourage public discussions, the CSB on a quarterly basis prepares or updates an infographic for a theme topical in the respective period. Infographics are prepared by the Information and Communication Section in cooperation with other CSB departments. The prepared infographics are published on the homepage and sent to the media, also informing users of the social networks.

3.4. Information Centre

In the CSB Information Centre a range of different CSB publications are available for reading, subscribing or purchasing. The Information centre offers almost all the Latvian statistical publications on a variety of periods: the 1920s - 1940s, the Soviet period, as well as the latest CSB publications. The Information Centre also provides statistical publications issued by other countries and international organisations. Another task of the Information Centre is to scan historical statistical publications and publish them on the CSB homepage.

Employees of the Information Centre also consult visitors on statistical methodology, as well as on the use of the products offered (CSB website, databases, *Eurostat*). The Information Centre registers visitors and collects information on the purpose of their visit, theme and satisfaction with the visit and the information obtained.

The Information Centre library collection is created and maintained by an officer of the Information and Communication Section (librarian), who also identifies the CSB needs for specific publications and orders them accordingly. The librarian also analyses popularity of publications and proposes changes to be introduced to exchange of publications between statistical institutions, as well as puts forward recommendations for writing-off publications.

The Information Centre once a month sends the CSB employees a list of the new publications available at the Information Centre library.

The procedure for creation of the Information Centre library collection is described in the CSB Quality Management Process Scheme 0.0.2. *Maintaining the CSB Bibliography*.

3.5. Consultations and preparation of customised information

In order to facilitate the use of statistical information, the CSB consults data users on statistical methodology, as well as assists in obtaining the required information. Advice and support in acquiring data is free of charge and is provided within one day, on condition that no other departments need to be involved.

Using the data sources at its disposal, the CSB can also produce information that is not included in the National Programme of Statistical Information. Preparation of customised information is a chargeable service, the price of which is set in accordance with the CSB price list approved by the Cabinet of Ministers. Information inquiries in collaboration with other CSB departments are executed within 2 weeks. For larger and more complex orders in case the data need to be processed additionally the deadline may be longer. Customers are informed thereof in advance.

4. Communication with data users (not translated)

4.1. Social networks (not translated)

Lai veicinātu komunikāciju ar datu lietotājiem, CSP aktuālo informāciju sniedz arī mikroblogošanas vietnē *Twitter*. Tajā ir izveidoti divi iestādes konti – latviešu valodā @CSP_Latvija un angļu valodā @CSB_Latvia. Atsevišķi CSP struktūrvienību *Twitter* konti netiek veidoti. Abos kontos tiek atspoguļotas visas CSP izplatītās ziņas medijiem, izdotās publikācijas, infografikas, kā arī sniegta informācija par aktualitātēm, piemēram, par CSP dalību dažādos pasākumos. *Twitter* vietnē CSP informē arī par *Eurostat* datu publikācijām. Tiek retvītoti komercbanku ekonomistu, Latvijas Bankas u.c. ekonomikas ekspertu komentāri par CSP izplatītajiem datiem.

Papildus informatīvajai funkcijai *Twitter* kalpo arī kā diskusiju ar datu lietotājiem veicinošs rīks. Tajā tiek sniegtas operatīvas atbildes uz sekotāju jautājumiem vai komentāriem, ja tie saistīti ar CSP darbību un/vai izplatītajiem datiem. Ja atbildes sagatavošanai nav nepieciešams piesaistīt CSP struktūrvienību, atbilde tiek sniegta jautājuma saņemšanas dienā. Ja atbildes sagatavošanā jāiesaista CSP struktūrvienība, atbildi parasti sniedz vienas darbadienas laikā. Nekavējoties ir nepieciešams sagatavot atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar CSP pakalpojumu un produktu kvalitāti.

Netiek atbildēts uz nepamatotiem komentāriem par CSP un/vai iestādes darbiniekiem. Abu CSP *Twitter* kontu apkalpošanu nodrošina CSP sabiedrisko attiecību speciālists un mājaslapas administrators.

Twitter kontā izvieto paziņojumus par pārtrauktiem CSP pakalpojumiem (piemēram, mājaslapas profilakse).

4.2. Providing answers to users` questions (not translated)

Informācijas un komunikācijas daļa saņem informācijas pieprasījumus pa pastu, aizpildot iesniegumu Informācijas centrā un elektroniski. Jautājumi par CSP pakalpojumiem un svarīgākajiem statistikas rādītājiem tiek saņemti arī pa telefonu.

Atbildes uz jautājumiem par mājaslapā pieejamiem datiem un izziņas tiek sagatavotas 2–3 darba dienu laikā, bet speciāli sagatavota statistiskā informācija sadarbībā ar CSP daļām tiek sagatavota divu nedēļu laikā. Ja informācijas sagatavošana prasa lielāku darba apjomu un ir laikietilpīgāka, tad informācijas pieprasītājs tiek par to informēts.

CSP darbojas *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs, kas izveidots sadarbībā ar *Eurostat*. Centra galvenais uzdevums ir palīdzēt Latvijas iedzīvotājiem patstāvīgi izmantot internetā bez maksas pieejamos *Eurostat* statistiskās informācijas resursus.

Statistiskās informācijas pieprasījumu saņemšanas, vērtēšanas, sagatavošanas un izplatīšanas kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.4. Statistiskās informācijas pieprasījuma apstrāde”.

Atbilžu sniegšanas uz lietotāju jautājumiem kārtība noteikta CSP kvalitātes vadības procesa shēmā „7.4. Statistiskās informācijas pieprasījumu apstrāde”.

4.3. Seminars and conferences (not translated)

Lai sasniegtu iespējami plašu datu lietotāju auditoriju, CSP gan organizē, gan piedalās citu iestāžu organizētajos informatīvajos pasākumos. Viena no CSP rīkoto semināru mērķa grupām ir topošie un esošie bibliotekāri, kurus CSP izglīto par CSP un *Eurostat* datubāzu u.c. statistikas lietošanu. Pēc uzaicinājuma CSP dodas arī uz skolu, uzņēmēju u.c. iestāžu un organizāciju rīkotajiem informatīvajiem pasākumiem un iepazīstina ar attiecīgās nozares statistikas aktualitātēm, datubāzēm u.c. Tāpat *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs ar informatīvo stendu regulāri piedalās izstādē „Baltijas grāmatu svētki”, kas norisinās vienlaikus ar ikgadējo starptautisko izglītības izstādi „Skola”.

4.4. Feedback (not translated)

Pakalpojumu pilnveidošana nav veicama bez datu lietotāju viedokļa noskaidrošanas, līdz ar to CSP regulāri veic pasākumus, lai iegūtu informāciju no lietotājiem par informācijas atbilstību datu lietotāju vajadzībām un pakalpojumu lietošanas ērtumu.

Lietotāju viedokļa noskaidrošanai CSP veic šādus apsekojumus:

- klientu apmierinātības apsekojums;
- apmierinātība ar sniegtajiem pakalpojumiem;
- viedokļa noskaidrošana CSP organizēto semināru laikā;
- viedokļa iegūšana par konkrētu produktu;
- netiešās metodes.

4.4.1. User satisfaction survey (not translated)

Klientu apmierinātības apsekojums tiek veikts reizi divos gados. Klientu apmierinātības apsekojumam izvēlas noteiktu statistikas tēmu un anketas garums nepārsniedz 10 jautājumus.

Apmierinātības apsekojumos neiekļauj visaptverošus jautājumus, kurus nav iespējams saistīt ar noteiktu statistiku vai pakalpojumu, jo datu lietotājs vairumā gadījumu izmanto noteiktus rādītājus un CSP mājaslapas rīkus.

Klientu apmierinātības apsekojuma (2012) rezultāti pieejami mājaslapā:

<http://www.csb.gov.lv/dokumenti/klientu-apmierinatibas-aptauja-40799.html>

Lietotāju viedokļa jomā ir nepieciešami pilnveidojumi, jo līdzšinējās aptaujas ir neefektīvas t.i. zems atbildētības līmenis un atbilžu kvalitāte arī nav tā augstākā.

4.4.2. Satisfaction with provided services (not translated)

Lai noskaidrotu viedokli par informācijas sagatavošanas pakalpojumu un konsultāciju sniegšanu, kopā ar sagatavoto atbildi tiek nosūtīta veidlapa, kurā pakalpojuma saņēmējs var paust savu attieksmi par pakalpojumu kvalitāti un sagatavotās informācijas atbilstību vajadzībām.

Ar aptaujas palīdzību tiek aprēķināts lietotāju apmierinātības izmaiņas rādītājs, kā arī tiek identificētas tās jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Aptaujas rezultāti tiek apkopoti vienu reizi gadā.

4.4.3. Acquiring opinion during seminars (not translated)

Organizējot vai piedaloties dažādos semināros, noskaidro viedokli par:

- seminārā sniegtās informācijas atbilstību lietotāju vajadzībām;
- CSP produktu un pakalpojumu atbilstību lietotāju vajadzībām.

Viedokļa noskaidrošanai izmanto aptaujas anketas vai diskusijas ar auditoriju vai tās pārstāvi. Iegūto informāciju iesniedz struktūrvienības vadītājam, kas lemj par tālāko rīcību.

4.4.4. Acquiring opinion on particular products (not translated)

Veicot būtiskas izmaiņas produkta (piemēram, publikācijas) vai pakalpojuma saturā, ir nepieciešams noskaidrot lietotāju viedokli par tām. Viedokļa noskaidrošanai var izmantot aptaujas anketas vai organizēt tikšanos ar datu lietotājiem.

4.4.5. Indirect methods (not translated)

Veicot produktu un pakalpojumu pilnveidošanu, informācijas iegūšanai tiek izmantotas netiešās metodes. Kā svarīgākie informācijas avoti jāmin:

- mājaslapas apmeklējuma statistika (*Google Analytics* – meklētākie vārdi, populārākās lapas, tēmu popularitāte);
- informācijas pieprasījumu analīze (izmaiņas statistikas datubāzu saturā);
- sociālo tīklu lietotāju komentāri par mājaslapu vai datubāzēm.

5. Cooperation with mass media (not translated)

Sadarbību ar medijiem nodrošina CSP sabiedrisko attiecību speciālists. Tas ietver CSP ziņu izplatīšanu medijiem, atbildēšanu uz mediju jautājumiem, t.sk. komentāru sniegšanu televīzijā un radio, preses konferenču rīkošanu, interviju ar CSP amatpersonām organizēšanu utt.

5.1. Preparing of news releases (not translated)

Regulāros preses ziņojumus sagatavo un izplata atbilstoši CSP ikgadējam preses ziņojumu kalendāram. Par datiem atbildīgās struktūrvienības sagatavo preses ziņojumus, kurus izskata sabiedrisko attiecību speciālists, ja nepieciešams, veic redakcionālas izmaiņas, tās saskaņojot ar autoru, un nodrošina ziņas saskaņošanu ar CSP vadību pirms tās publicēšanas. Vienlaikus visi CSP sagatavotie preses ziņojumi tiek tulkoti angļu valodā un plkst. 13.00 publicēšanas dienā tiek publicēti CSP mājaslapā un izplatīti medijiem un ziņu aģentūrām.

Lai uzlabotu CSP sniegto ziņojumu satura kvalitāti, CSP darbiniekiem ir izstrādātas „Vadlīnijas par CSP ziņu sagatavošanu – kā rakstīt ziņas par statistiku un cipariem”. Vadlīnijas sagatavotas, izmantojot Apvienoto Nāciju Eiropas Ekonomiskās komisijas izstrādātās vadlīnijas „Rokasgrāmata ziņu rakstīšanai par cipariem” („A guide to writing stories about numbers”) un CSP sabiedrisko attiecību speciālista pieredzi. Tajās ietverta informācija par rakstīšanas tehnikām un vizuālās informācijas (grafiki, tabulas, kartes) veidošanu. CSP sabiedrisko attiecību speciālists apmāca kolēģus CSP preses ziņojumu sagatavošanā atbilstoši ikgadējam CSP Cilvēkresursu mācību plānam.

CSP sabiedrisko attiecību speciālists sagatavo, saskaņo ar CSP vadību un izplata informāciju medijiem par CSP darbības aktualitātēm, kā arī atzīmējamām un svētku dienām (piemēram, 8. marts, Jāņi) atbilstošu statistiku.

Preses ziņojumu sagatavošanas un izplatīšanas kārtība noteikta CSP kvalitātēs vadības procesa shēmā „7.1. Preses ziņojums”.

5.2. Press conferences (not translated)

CSP preses konferences saskaņā ar preses ziņojumu kalendāru plāno sabiedrisko attiecību speciālists, un lēmumu par to rīkošanu pieņem CSP vadītājs. Preses konferences sasauc par nozīmīgiem ekonomiskajiem vai sociālajiem datiem, piemēram, par iekšzemes kopprodukta ceturkšņa rādītājiem, par aktuālo Latvijas iedzīvotāju skaitu un gada migrācijas datiem. Preses konference tiek izziņota vienu vai divas darba dienas iepriekš, atkārtoti – preses konferences dienas rītā. Žurnālisti

tiek informēti papildus arī telefoniski. Preses konferences norises laiks neatšķiras no datu publicēšanas laika – plkst. 13.00.

CSP pēc attiecīga uzaicinājuma ar datu prezentāciju piedalās arī citu iestāžu rīkotajās preses konferencēs, piemēram, datu publicēšanas dienā iepazīstinot ar jaunākajām patēriņa cenu izmaiņām.

Līdztekus tiek organizētas CSP pārstāvju intervijas televīzijā, radio un presē par aktuāliem, sabiedrībai nozīmīgiem statistikas datiem par ekonomiskajiem, demogrāfiskajiem un sociālajiem procesiem.

5.3. Analyses of publications

Izplatīto datu atspoguļojums un kvalitāte medijos tiek pastāvīgi uzraudzīti. Lai nodrošinātu CSP un iestādes amatpersonu publicitātes, kā arī izplatīto statistikas datu atspoguļojuma regulāru apskatu plašsaziņas līdzekļos – drukātajā nacionālajā un reģionālajā presē, interneta portālos, televīzijas un radio kanālos –, CSP ik darba dienu saņem mediju monitoringa pakalpojumu. Tādējādi iespējams sekot līdzi gan iestādes un amatpersonu publicitātei, gan izplatīto datu atspoguļojumam medijos un nepieciešamības gadījumā veikt korektīvas darbības – labot nepareizi publicētus datus vai atbildēt uz negatīvām publikācijām, ja nereaģēšana var negatīvi ietekmēt CSP tēlu un/vai izplatīto datu uzticamību.

5.4. Questions of journalists (not translated)

Uz žurnālistu jautājumiem atbild CSP sabiedrisko attiecību speciālists. Tāpat sabiedrisko attiecību speciālists pēc pieprasījuma nodrošina CSP amatpersonu komentārus televīzijā vai radio. Saskaņā ar mediju jautājumu uzskaiti vidēji mēnesī CSP tiek adresēti 15 mediju pieprasījumi. Pieprasījumu apjoms ir atšķirīgs. Viens jautājums var saturēt vienu konkrētu datu pieprasījumu. Savukārt cits žurnālista jautājums var aptvert daudzu un dažādu datu pieprasījumu, kura sagatavošanā jāiesaista par datiem atbildīgās struktūrvienības, piemēram, simts lielāko eksportētāju un importētāju saraksta izveidošana.

Atbildes uz žurnālistu jautājumiem tiek sniegtas bez maksas un žurnālistiem nepieciešamajā termiņā.

6. Anonymized Individual Data (not translated)

Lai sekmētu statistikas datu izmantošanu izglītībā un sniegtu atbalstu pētnieciskajai darbībai, CSP nodrošina anonimizētu individuālo statistisko informāciju pētnieciskiem un zinātniskiem mērķiem, kā arī mācību vajadzībām.

Atbilstoši anonimizācijas pakāpei izšķir divu veidu anonimizētās datnes – publiski pieejamas apsekojumu datnes un konfidenciālus datus zinātniskiem mērķiem.

6.1. Published statistical surveys (not translated)

Publiski pieejamas datnes tiek sagatavotas, izmantojot personu apsekojumu datnes. Tās galvenokārt pielieto mācību procesā dažādu statistikas metožu apguvei. Publiski pieejamas datnes sagatavo gan pēc ražojošās struktūrvienības priekšlikuma, gan pēc Izdevniecības daļas priekšlikuma. Lai sagatavotu publiski pieejamas datnes, ir nepieciešams Konfidencialitātes padomes apstiprinājums.

Publiski pieejamas datnes tiek publicētas mājaslapā, pirms to lejupielādes datu lietotājiem ir nepieciešams reģistrēties, izmantojot reģistrācijas rīku mājaslapā.

6.2. Confidential data for scientific activities (not translated)

CSP var sagatavot konfidenciālus datus izmantošanai zinātniskiem mērķiem, ievērojot šādus priekšnoteikumus:

1. datu izmantošanai ir pētniecisks vai zinātnisks mērķis;
2. CSP var nodrošināt datu aizsardzību;
3. datu pieprasītājs ir apliecinājis, ka spēs nodrošināt datu aizsardzību un izpaušanas kontroli.

Vadoties pēc pieprasītās informācijas, CSP konfidenciālus datus var izsniegt kā datnes izmantošanai pieprasītāja telpās vai piedāvāt izmantot attālinātās piekļuves sistēmu.

CSP mājaslapā tiek publicēta informācija par apsekojumiem, kuru dati ir pieejami zinātniskiem mērķiem izmantošanai pieprasītāja telpās, kā arī norādes par to, kā šos datus var iegūt (iesnieguma formas, rādītāji, līguma saturs), un saņemšanas procedūras apraksts.

Ja tiek pieprasīta informācija, kuras nav apsekojumu sarakstā, datu aizsardzības un sniegšanas iespējas izvērtē Konfidencialitātes padome.

Papildu informācija par konfidencialu datu izmantošanu zinātniskiem mērķiem atrodama Konfidencialitātes rokasgrāmatā.

The most important dissemination activities in 2014 (not translated)

1. CSP datu izplatīšanā izmantoto datu vizualizāciju klāsta paplašināšana.

2014. gads – atkarībā no finansiālām iespējām, kartogrāfiskas informācijas sagatavošana.

2014. gads – regulāra PX-WEB jauno versiju uzstādīšana, piedāvājot datu lietotājiem uzlabotu funkcionalitāti.

2. Individuālo datu izmantošanas atspoguļošana.

2014. gads – atbilstoši jaunajam statistikas likumam sagatavot un mājaslapā publicēt informāciju par pieejamajiem apsekojumiem, pētniecības projektiem un to rezultātiem, kuros ir izmantoti CSP dati.

3. Sabiedrisko attiecību vadība veido pozitīvu CSP tēlu sabiedrībā gan papildus strādājot ar tēmām, kas bieži tiek nepareizi izprastas un komentētas medijos, gan piedāvājot informāciju un datus atbilstoši sabiedrības aktualitātēm.

Sabiedriskajās attiecībās CSP ne tikai pasīvi vēro un sniedz atbildes, bet arī aktīvi iesaistās diskusijā un veido attiecības ar medijiem, nodrošinot analītisku informāciju par sabiedrībai svarīgām tēmām.

2014. gads – sagatavotas četras infografikas par sabiedrībā aktuālām tēmām.

2014. gads – veikta CSP darbinieku apmācība preses ziņojumu sagatavošanā atbilstoši CSP Cilvēkresursu mācību plānam 2014. gadam.

4. Visas CSP publikācijas ir pieejamas elektroniski un bez maksas, papīra publikācijas saglabājušās kā reprezentatīvs un vēsturisks materiāls. Internetā pieejamajā publikāciju e-arhīvā ir atrodamas arī padomju un pirmās brīvvalsts laikā izdotās publikācijas, kas ir skenētas, izmantojot programmu teksta atpazīšanai un tādā veidā nodrošinot datu meklēšanas iespējas.

2014. gads – turpinās iepriekšējos gados izdoto publikāciju skenēšana. Plānots, ka 2014. gada beigās mājaslapā būs ievietotas visas gadagrāmatas un tautas skaitīšanas rezultātu publikācijas.

5. Izmaiņas publikāciju saturā, papildinot to ar analītisku informāciju.

2014. gads – publikācija „Latvija. Galvenie rādītāji” papildināta ar sadaļu, kurā iekļauta analītiska informācija, kas raksturo svarīgākos datu izmaiņu cēloņus.

6. Skolēnu stūrītis CSP mājaslapā papildināts ar statistikas datu analīzi veicinošu mācību materiālu (pamācība grafīku veidošanā, vidējo rādītāju raksturojums).

2014. gads – datu izmantošanas risinājumu apraksti (iedzīvotāju piramīdas izveidošana).

8. Kontakto ar datu lietotājiem ieviesta klientu attiecību vadības sistēma, kas ļauj centralizēti sekot līdzi CSP darbinieku kontaktam ar datu lietotājiem – reģistrēt telefona zvanus un uzdotos jautājumus, apkopot apkalpošanas kvalitātes rādītājus un klientu atsauksmes.

2014. gads – atkarībā no CSP finansiālām iespējām.